

TARİH: 20.4.87 Pazartesi

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler: Yazan: Y.İ.Al. Spikerler: Den. ve Yav.

1. Açlık grevine başlayan öğrenci sayısı 210'a çıktı
2. İnsan Hakları Derneği'nin tüzüğü, kuruluşundan 9 ay geçtikten sonra İçişleri Bakanlığı tarafından onaylandı
3. Avrupa'da 370 bin yurttaşa hala pasaport verilmedi
4. Türk Ceza Yasası Ön Tasarısı ve Basın konulu pahalde, yasa tasarısı
5. sı eleştirildi ve 141, 142 ve 163'üncü maddelerin kaldırılması istendi
6. Silahlı Kuv. İç Hizmet Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle,
7. valilerin isteği üzerine, askeri inzibatlar polis yetkilerine sahip olacak ve sivil kişileri arayabilecek
8. SİA'nın iptal edilmesi isteniyor .("Milli Gazete"de)
9. B.Avrupa'da paskalya barış yürüyüşleri yapıldı
10. Arjantin'de subayların isyanı kansız bir biçimde önlendi
11. Danimarka KP'nin 28. Kongresi sona erdi.
12. SB Dış. Bakan Yardımcısı, Ortadoğu'da barışı sağlamak için uluslararası konferans toplanmasının zorunluluğuna işaret etti
13. SBKP MK 1 Mayıs belgilerini yayınladı

14.

15.

16.

17.

GÜNÜN YORUMU: Yazan: Tah. Spiker: Nec.

Başlığı: Amerika karşısında Türkiye'nin çıkarları nasıl savunulur?

Konusu:

Y A Z I L A R: Yazan: Spiker:

1. "1 Mayıs 87'ye doğru" Yav. D./Yav.
2. DPT Başkanının sözleri, kendisini yalanlamaktadır Yaz. İd. Sp:Den.
3. M.Gorbaçov'un Prag'daki konuşmasından sosyalist sistem ve sosyalist ülkelerarası işbirliği ile ilgili bölümü Sp: D./Yav.

Haberler:

"TKP'nin Sesi"

20.4.87

20.4.87 Y.İ.A1.

--- Üniversitelerde tek tip öğrenci derneği kurulması ve ~~kurulması~~
~~öğrenci~~ bu derneklerin doğrudan Rektörün emrine bağlanmasını öngören
yasa önerisine karşı tepkiler hafta sonunda da devam etti. Geçtiğimiz
hafta içinde açlık grevine başlayan öğrencilerin sayısı 210'a çıkar-
ken, açlık grevine ana ve babaların da katıldığı ve çocuklarının
yanında yer aldıkları görüldü. Şu ana kadar İzmir'de 13, İstanbul'da
da 4 öğrenci velisi, tek tip dernek yasa tasarısına karşı açlık
grevine katılmış bulunuyor.

Üniversitelerde

Bilindiği gibi/tek tip dernek kurulmasına ilişkin yasa önerisi
ANAB'lılar tarafından komisyonda yeniden ele alınmak üzere Meclis
Başkanlığından geri çekilmiş, ancak bu tutum öğrencilerin protesto-
larının sürmesini engelleyememişti. Öğrenciler ~~yasa~~ yasa tasarı-

sının tümüyle geri çekilmesini ve bir daha gündeme getirilmemesini istiyor. Açık grevlerini ve protesto eylemlerini sürdüren öğrenciler ayrıca eylemler sırasında gözaltına alınan tüm arkadaşlarının derhal serbest bırakılmasını istemini de yükseltiyorlar.

Öğrencilerin istekleri hükümeti köşeye sıkıştırırken, muhalefet güçlerinin desteğini kazandı. Türkiye Komünist partisi bir bildiri yayınlayarak üniversite gençliğinin örgütlenme özgürlüğüne hükümetin yönelttiği son saldırıya karşı öğrenci gençliği ~~destek~~ desteklediğini ~~belirttiğini~~ açıklamış bulunuyor. TKP MK bildirisinde ayrıca şu görüşlere yer veriliyor: "TKP demokrasi mücadelesinde önemli bir yer tutan yüksek öğrenim gençliğinin YÖK'e karşı demokratik ve özark üniversite mücadelesini

her zaman destekleyecektir. Tutuklanan ve gözaltına alınan gençler derhal serbest bırakılmalıdır. Hiçbir öğrenci hakkında adli ve idari kovuşturmayagırlanlar gidilmemelidir. TKP tüm halkımızı tüm demokrasi güçlerini yüksek öğrenim gençliğinin haklı mücadelesini desteklemeye çağırıyor."

Bu arada öğrencilerin istekleri ve eylemleri hakkında görüşlerini açıklayan SHP, DSP, DYP sözcüleri ve eski ~~başbakanlardan~~ başbakanlardan Süleyman Demirel, öğrencileri haklı bulduklarını ve desteklediklerini belirttiler. Öğrencilerin kendileriyle yaptığı görüşmeden sonra/ ~~öğrencilerin haklarını korumak için~~ destek- SHP lideri İnönü ve DYP lideri Cindoruk, yasa tasarısını eleştirdiler. DSP Genel başkanı Rahşan Ecevit de yasa tasarısını utanç

4

verici olarak ~~nikat~~ niteledi ve gözaltına alınan öğrencilerin
derhal serbest bırakılmasını istedi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

7 --- İnsan Hakları Derneği'nin tüzüğü/kuruluşundan 9 ay geçtikten sonra İçişleri Bakanlığı tarafından onaylandı. Derneğin tüzüğü önce Ankara valiliği tarafından geri çevrilmiş, amaç maddesinin değiştirilmesi istenmişti. Gerekli değişikliklerin yapılması ardından, "insan haklarının bir dernek tarafından savunulamayacağını" ~~öneren~~ derneğin amaçlarının siyasi faaliyet gerektirecek konular olduğunu öne süren İçişleri Bakanlığı tüzüğü iki kez geri çevirmişti. Şimdi tüzüğün onaylanmasıyla ~~birlikte~~ İnsan Hakları Derneği her ilde ve ilçede şube açabilecek ve ~~en kısa zamanda~~ Genel Kurulunu toplayabilecek. İnsan Hakları Derneği, Türkiye'de yaygın işkence ~~ve~~ olaylarını ve insan hakları ~~vihihahatı~~ ihlallerini yakından izliyor. ~~Saxxatıxak~~ Derneğin yayınladığı son raporda da, Türkiye'de

160 kişinin 12 Eylülden sonra işkencede öldürüldüğü ya da emniyet müdürlüklerinde gözaltında kayboldukları ortaya ~~çıkartılarak~~ çıkartılarak, belgelenmişti.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAşTIRMA VAKFI

7

2 --- Avrupa'da Türkiye'li işçilere serbest dolaşım hakkı istenirken,
hala
370 bin yurttaşa/pasaport verilmeyişi büyük tepkilerle karşılanıyor.

Bu konuda görüşlerini dile getiren politikacılar, hukukçular, bilim adamları çelişkili tutuma dikkat çekiyorlar ve pasaport yasağının biran önce kaldırılmasını istiyorlar.

Barış Derneği ^{Genel} Başkanı, emekli büyükelçi Mahmut Dikerdem, pasaport yasağının ancak yargı aracılığıyla olması gerektiğini, oysa bu yasağın İçişleri Bakanlığı'nın takdirine bırakılmış olduğuna dikkat çekerek, bunun dünyanın hiçbir yerinde olmadığını, ~~söylendi~~ ~~Mahmut Dikerdem~~ böyle keyfiliğin hukuk devletinde olamayacağını söyledi.

Avukat Turgut Kazan da, pasaport yasağını eleştirerek, bu uygu-

lamanın hem hukuka, hem de insanlığa aykırı olduğunu, hiçbir ölçüsünün bulunmadığını belirtti.

Hakkında hiçbir dava açılmamış olduğu halde, 1980 yılından bu yana kendisine pasaport verilmediğini bildiren ^{besten} (Timur Selçuk da, ~~bu~~ durumdan mağdur olanların mücadele etmeleri gerektiğini söyledi.

TÜSTAY
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

7

① --- "Türk Ceza Yasası Öntasarısı ve Basın" konulu panelde, yasa tasarısı eleştirildi ve 141, 142 ve 163'üncü maddelerin kaldırılması ~~istene~~ istendi.

Türkiye Gazeteciler Sendikası tarafından düzenlenen panelde yaptığı konuşmada, TGS Genel Başkanı Oktay Kurtböke, uygar dünyada suç sayılmayanın Türkiye'de de suç sayılmaması gerektiğini söyledi. Avrupa Konseyi, NATO ve AET üyesi ülkelerde suç olmayan yayınların Türkiye'de suç sayıldığını belirten Oktay Kurtböke, bunun ülkeyi demokrasi hukukundan uzak düşürdüğü gibi, basın açısından da sakinçalar yarattığını bildirdi.

Profesör Çetin Özek de konuşmasında 141, 142 ve 163'üncü maddelerin kaldırılmasını ~~isteyerek~~ ^{bu tasarıya göre} istedi ve bakanlıklara yönelik eleştiriyi

10

lerin de "devlete karşı suç" diye yorumlanarak sınırlandırabileceğini söyledi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

2

--- Silahlı Kuvvetler İç Hizmet Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik-
le, valinin ^{lemin} isteği üzerine, askeri inzibatlar polis yetkilerine sahip
olacak ve sivil kişileri yakalayıp üstlerini arayabilecek.

Silahlı Kuvvetler İç Hizmet ~~Yönetmeliği~~ Yönetmeliği'nde yapılan değişik-
likler liğe göre, vali ^{lemin} olağanüstü hal uygulamalarında, genel güvenlik
kuvvetlerini yeterli bulmadığı hallerde, askeri inzibatlara polis yet-
kisi verebilecek. ~~Yönetmeliği~~ Askeri inzibatlar, polis ve jandar-
manın isteklerini yerine getirmenin yanı sıra, karakol, devriye, ve
jandarmanın yetkilerine haiz olacak.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

D

--- Amerika'nın Türkiye'ye vereceği askeri krediler, Amerikan Kongre since ardarda kısıılırken, Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın iptal edilmesi istendi.

“Milli Gazete”de, Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nın Amerika'nın lehine olduğu ve bölgede dengeyi bozduğu belirtilerek, anlaşmanın iptal edilmesi istendi. Milli Gazete'de Batı'nın menfaat-
neredeyselerini korumak için çaba yürütülürken, /milli menfaatlerin adının bile
ettirilmediğine dikkat çekilerek, şahsiyetli bir dış politika takip edilmesi istendi.

2

~~~~~ Batı Avrupa ülkelerinde,bu arada Federal Almanyada gerçekleştirilen paskalya barış yürüyüşleri,halkların nükleer silahsızlanma ve atomsuz dünya isteminin yeni bir güçlü ifadesi oldu.Yalnız Federal Almanyada 300 kent ve ilçede düzenlenen paskalya eylemlerine,sendikacılardan komünistlere,sosyal demokratlardan yeşillere,hristiyanlardan değişik demokratik kişi ve örgütlere dek,yüzbinlerce emekçi insan katıldı.Federal Almanyada ve öteki Batı Avrupa ülkelerindeki paskalya barış eylemlerine,bu ülkelerdeki Türkiyeli emekçilerin ve öğrencilerin de aktif bir biçimde katıldığı bildiriliyor.Türkiyeli işçiler,genç ve kadınlar da,bulundukları ülkelerdeki emekçilerle birlikte,Avrupanın orta menzilli atom füzelerinden arındırılmasını öngören yeni Sovyet önerileri doğrultusunda,silahsızlanma için adım atılmasını istediler.

D

-----Arjantin'de subayların isyanı,kansız bir biçimde önlendi. Cumhurbaşkanı Alfonsin'in doğrudan olay yerine giderek girişimde bulunması sonucu,başkent 35 kilometre doğusundaki Kampo de Mayo üssündeki harb okulunu işgal eden 150 subay da teslim oldu.8Daha önce de Buenos Ayresin 700 kilometre kuzeyindeki Kordoba kışlasını ele geçiren subaylar da teslim olmuşlardı.Olaylara katılan subaylar,askeri diktatörlükler döneminde insan haklarını ayaklar altına alarak ağır suç işledikleri için hüküm giyen general ve subayların serbest bırakılmasını istiyorlardı.Söz konusu subayların demokratik rejime karşı bu tutumu,tüm Arjantinde yığinsal protesto eylemlerine ve demokrasiyi savunma yürüyüşlerine yolaçmıştı.Yüzbinlerce emekçi birbirini izleyen eylemleriyle cumhurbaşkanı Alfonsinin ve hükümetin tutumu destekledi.^{nu} Hükümet partisinin ve komünist partisinin gençlik örgütleri ortak ~~syk~~ eylemlerle demokrasiyi savundu,'Diktatörlüklere bir daha asla!Yaşasın

demokrasi' belgilerini haykırdılar.Pazar günü ise Arjantindeki bütün demokratik partiler,bu arada Komünist partisi,hükümet ile bir belge imzalarak,kesin desteklerini bildirdiler.Belgede bütün taraflar demokratik kazanımları savunmak için elden geleni yapma yükümlülüğünü üzerlerine aldılar.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

-----Danimarka Komünist Partisinin 28.Kongresi Kopenhag'da çalışmalarını tamamladı.Yeni seçilen MK, _____

_____ uzun bir hastalıktan sonra,bundan 1 hafta kadar önce hayata gözlerini yuman parti başkanı Yörger Yensen'in yerine,33 yaşındaki Ole Zohn'u seçti.Parti başkan yardımcılığına ise Yan Andersen ~~gsk~~ seçildi.Kongrenin kapanış konuşmasını yapan yeni parti başkanı Ole Zohn,barış savaşımını güçlendirme,emekçi haklarını savunma,parti saflarını etkinleştirme davasında,parti kongresinin güçlü bir ivme oluşturacağını ve Danimarka komünistlerinin yeni kararlar ve belgeler doğrultusunda kararlı ve iyimser bir savaşıma atılacaklarını söyledi.Ole Zohn,Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin yeni silahsızlanma girişimlerine yüksek bir değer biçerek,ABD ve NATO-

nun da yapıcı bir tutum alması,tüm insanlığı nükleer yıkımdan kurtarma yolunda somut adımları öngören yekni Sovyet önerilerine olumlu yanıt vermesi gerektiğini söyledi.Ole Zohn,Danimarka Komünist Partisinin, barışı güçlendirmek için,uluslararası komünist ve işçi hareketi içindeki katkılarını artırmaya büyük özen göstereceğini bildirdi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANAŞIRIA FAKEL
TÜSTAY

2 -----Sovyetler Birliği Komünist Gençlik Örgütü-Komsomol'un 20.Kongresi Moskovadaki 4 günlük çalışmalarını tamamladı.40 milyonu aşkın örgüt üyesi adına 4800 delege,33 yaşındaki Viktor Mironenko'yu yeniden 1.sekreter seçti.SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov,kongrenin son günü yaptığı konuşmasında,kongrenin çalışmaları ve sonuçları hakkında tüm halka geniş bilgi verilmesi gereğine işaret etti.Gorbaçov,Komsomol üyesi gençlerin alınan kararları yaşama geçirmek için yoğun bir eylem dönemine girdiklerini ve bu zor işte partinin gençleri her bakımdan destekleyeceğini ve hata yapılmasından korkulmaması gerektiğini kaydetti.Sovyet komünist gençlik örgütünün 20.kongresi,komünist partisinin sosyal-ekonomik gelişmeyi hızlandırma,toplumsal yaşamın tüm alanlarında yenilenmeyi gerçekleştirme rotasının içtenlikle desteklenmesi konusunda gençliğin birlik içinde olduğunu saptadı.Kongrede ayrıca,komsomol örgütlerinin bağımsızlığını genişletmeye yönelik değişiklikleri,girişken

liği artırıcı düzenlemeleri içeren ~~tüzüğü~~ örgüt tüzüğü onaylandı. Kongrede alınan bir kararda, komsomolun, dünyanın dört bir yanında tüm demokratik, savaş karşıtı hareketlerle, değişik politik doğrultulardan gençlik kuruluşlarıyla diyalogu güçlendirmesi, temel görevlerden biri olarak saptandı. Kongrenin kapanış konuşmasını yapan Komsomol 1. Sekreteri Mironenko, tüm Sovyet toplumu olduğu gibi, Sovyet gençliği için de önemli bir eylem aşamasının başladığını kaydederek, komünist partisinin yeni devrimci rotasının gençler tarafından içtenlikle desteklendiğinin, kongrede açıkça görüldüğünü söyledi. Mironenko, Komsomolun uluslararası alanda başta gelen görevinin, atom savaşının önlenmesi, silahsızlanmaya geçirilmesi ve uzaya silah yerleştirilmesinin önlenmesi için savaşıma en aktif bir biçimde katılmak olduğunu belirtti./

-----Sovyetler Birliği dışışleri bakanı yardımcısı Petrovski,Kuveyt gezisinden sonra düzenlenen basın toplantısında,Ortadoğu'da barışı  sağlamak için uluslararası konferans toplanmasının zorunluluğuna işaret etti.Petrovski,bugün böyle bir konferans toplanması açısından ortamın elverişli olduğuunu söyledi.Bir soru zerine Petrovski,Sovyetler Birliğinin İsrail ile diplomatik ilişki kurmasının söz konusu olmadığını,İsrail 1967'den beri işgal ettiği topraklardan geri çekilmedikçe bunun söz konusu olamayacağıını bildirdi.

- ① -----SBKP MK 1 Mayıs Belgelerini yayınladı.Dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin uluslararası savaşım ve dayanışma günü dolayısıyla yayınlanan belgilerde SBKP MK,tüm Sovyet insanlarını,toplumsal dönüşümleri derinleştirmeye,demokrasi ve sosyalist özyönetimi geliştirmeye çağırıyor.Sovyetler Birliğinin sosyal-ekonomik gelişmesini hızlandırmanın,bilimsel-teknik ilerlemeye ve ekonomik ~~bx~~ muhasebe yöntemine geçişe bağlı olduğuna işaret edilen çağrıda,yaşamın tüm alanlarında açıklığın ~~arttırılması~~ artırılması,eleştiri ve özeleştirinin daha da yaygınlaştırılması isteniyor.SBKP MK 1 Mayıs belgelerinde ayrıca,yeryüzündeki tüm insanları,bütün atom silahlarının ortadan kaldırılması ve uzayın silahlandırılmaması için savaşımı hızla etkinleştirmeye çağırıyor.

Forum:

AMERİKA KARŞISINDA TÜRKİYE'NİN ÇIKARLARI NASIL SAVUNULUR?

Bilindiği gibi, D.D., Amerikan Kongresi alt komisyonları, Türkiye'ye verdikleri silahların kullanılmasına kısıtlamalar getirdi, Türkiye'ye yardım yapılmasını da Kıbrıs ^{nu} soruna bağladı, Türkiye'ye Regan'ın 1988'de yapacağını dediği yardımı indirdi. Böylece, SİA'nı yürürlüğe sokan ek mektupta olduğu söylenen yardımlar havada kaldı. Pentagon'un önde gelen adamlarından Perle'nin ta Ankara'ya kadar gelip ek mektubunu imzalanması için ^{yaptığı} ~~verdiği~~ vaadlerin asılsızlığı ortaya çıktı.

Amerikan Kongresi'nin
Özal hükümeti, bu kararı üstüne esip üflüyor, ~~bir bardak suda~~

ek mektubun hükümette incelenip onaylanmasını askıya aldığını, Ameri-
kayla ortak girişecekleri F-16 uçakları yapımı projesini gözden geçi-
receklerini, İncirlik Amerikan üssündeki uçak sayısını yeniden
ele alabileceklerini söylüyor. Özal hükümetinin Dışişleri bakanı
Vahit Halefoğlu, "Amerika yükümlülüklerini yerine getirmezse, biz de
getirmeyiz" diyor. Bütün bunlar, Amerika'nın son oyunu karşısında
Türkiye'nin çıkarlarını savunmaya yönelik ~~kararlar~~ önlemler midir, yok-
sa iç politikada Özal hükümetinin prestij yitirmesini önlemeyi amaç-
layan, "dostlar alış verişte görsün" misali çıkışlar mıdır?

Özal hükümetinin Amerika'daki Büyükelçisi Şükrü Elekdağ'ın,
bu son ^{durum} ~~durum~~ ile olarak yaptığı açıklama bu soruya açık klık getiri-

Hükümetin ek mektubun onayını askıya almıyor. Elekdağ, "kararı Türkiye'deki Amerikan üs ve tesislerinin faaliyetini etkilemez. SİA ~~balanması~~ ek mektup onaylanıp yürürlüğe girmese bile birer yıllık sürelerle uzatılabilir" diyor. Özal hükümetinin Amerika'nın Türkiye'nin haklarına yaptığı son saygısızlık karşısındaki görünüşteki sert tepkileri, Türkiye'nin Amerika tarafından bir sıçrama tahtası, bir atış üssü olarak kullanılmaya devam edilmesini engellemiyor. Üstelik de, Özal hükümetinin kopardığı bütün patırtıya rağmen, SİA'nın, ek mektubun ve onunla birlikte imzalanan ek protokolların içeriği hakkında ne ~~x~~ kamuoyuna ne TBMM'ne, ~~bilgi verilmemekte~~ ^{bilgi verilmemektedir} devam ediliyor. Türkiye'yi kaşla göz arasında Amerika'ya bir kere daha satmak ~~zihniyeti~~ ^{ni koltuklamıştır} yürürlükte ~~dir~~.

İyle olan

Amerika'nın Türkiye/~~veren~~ ilişkilerinde böylesine saygısız, adeta bir işgalci ~~z~~ kafasıyla davranmasını nasıl önlenebilir? Bunu ^{göre-}anlayabilmek için ilk önce, SİA'nın neler getirdiğine kısaca bir daha bakalım. SİA'nın uzatılması, Amerika'ya, ülkemizin topraklarını komşumuz sosyalist ülkelere ve Orta Doğu ülkelerine karşı ^{istediği gibi} kullanma olanağını getiriyor. SİA'nca, Amerika/Türkiye'deki üslerine yeni silahlar, ~~bu~~ bu arada yeni atom silahları getirebilecek, üslerini büyütebilecek, yenilerini yapabilecek ve bu üslerden Çevik Kuvvetlerin bölgemizde gireceği maceralar için yararlanılabilecektir. Ve bütün bunları yapabilmek için, Amerika'nın Türkiye hükümetinin onayını almağa da ihtiyacı olmayacaktır. Babasının çiftliğinde gibi davranmaya devam

edebilecektir. Bütün bunl arı önlemenin çaresi, SİA'nın iptal edilme-
sidir, bu doğrultuda bir ilk adım olarak SİA'nın askıya alınması,
Amerikan üslerinin faaliyetinin durdurulmasıdır. Nitekim, özellikle
Amerika'nın en son saygısızca davranışından sonra, bu/~~istek daha~~
~~xxxxxx~~ geniş politik çevreler tarafından öne sürülmeğe başlanmıştır.
Örneğin SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, "Üsleri ABD'ne kapatalım" öneri-
sinde bulunuyor.
mektup

TKP, SİA'yı uzatan ek mektup imzalanmadan önce de, imzalanmasın-
dan hemen sonra da, SİA'nın iptal edilmesi istemini ısrarla öne sür-
müştü. *mektup* Ek mektubun imzalanmasından sonra da, buna çok geniş çevreler-
den tepki gelmiş, eski Dışişleri bakanlarından Hasan Esat Işık, "Ame-

rika Türk ordusunu güçlendirmek yerine Türkiye'de kendi askersel varlığını güçlendirmek ^{me} hedefini güdüyor" diyerek SIA'nın içyüzünü dâle getirmişti. Aynı konuda, yine eski Dışişleri bakanlarından İhsan Sabri Çağlayangil ise "Türkiye Amerika'nın oynamakta olduğu bir oyuna sürükleniyor" uyarısında bulunmuştu.

Bugün bu uyarılar doğrulanmıştır. Türkiye topraklarında kendi askersel varlığını güçlendirmekten başka bir kaygı gütmeyen Amerika, Anlaşmanın uzatılmasının üzerinden daha bir ay geçmeden, Türkiye'ye oyun ^{unu} oynamıştır. Türkiye halkının çıkarlarının, Türkiye'nin ulusal egemenliğinin böylesine ayaklar altına alınması Özal hükümetinin göstermelik önlemleriyle durdurulamaz. ~~Özal hükümetinin~~ Şahiden Türki-

20.4.87

TKP'nin sesi
20 Nisan 1987

1 Mayıs Marşı - Yaşatacak seni tunç ~~bilgi~~ bileğimiz..

② --- ULSSLARARASI İŞÇİ SINIFININ BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ
1 MAYIS, ~~TÜRKİYE İŞÇİ SINIFINA KUTLU OLSUN !~~ YAKLAŞIYOR !

Y --- "Bu 1 mayıs 1977 yılında 34 şehit verdiğimiz şanlı 1 Mayıs gösterisinin 10.yılıdır. Barhencilere iktidar yolunu açan Amerikan kaynaklı terörizm bundan 10 yıl önce kendisine işçi sınıfını, onun 1 Mayıs gösterisini hedef seçti. İşçi kanı dökenler şimdi aramızda serbestçe dolaşıyor ve onların açtıkları kanlı yoldan devleti ele geçirenler 1 Mayıs'ı yasaklamış, işçi haklarını, demokrasiyi

yoketmişler, bugün de emeğe karşı amansız bir saldırı yürütüyorlar.

2 ---⁴ İşçi sınıfı ise 1977'de ölüm pahasına elden bırakmadığı 1 Mayıs'ın üzerinde "iş-ekmek-özgürlük"barış" yazılı bayrağını bugün de yükseltiyor. Barışın, demokrasinin, ilerlemenin bu en kararlı gücünü yoketmek, onu durdurmak isteyenlerin geleceği yoktur."

---- 1 Mayıs marşı: son bölümü.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

1 3

1 Mayıs 1977'de ~~İCTA-MIT kontrolden MHP~~ barışçı bir gösteri hana bulundu. 34 masum insan katledildi.

1 Mayıs'ta kan döken şebekenin başında dönemin Başbakan yardımcısı, MHP Genel başkanı Alpaslan Türkeş bulunuyordu. Türkeş'in hükümetteki ön önemli görevi MIT'ten sorumlu ~~başbakan~~ başbakan yardımcısı olmasıydı. MHP Davası iddianamesinde en önemli belgelerden biri de Türkeş'in 1 Mayıs katliamının düzenleyicilerinden biri olduğunu gösteriyordu. Artık iyi bilinen olay şuydu: 1 Mayıs mitinginden İstanbul'un Yakacık semtinde kısa süre önce, Türkeş'e ait gözlerden uzak villada, ~~bir takım~~ üniformaya benzer mavi giysiler içinde bir takım adamlar koşuşturuyorlardı. Villada önemli bir toplantı vardı. Alpaslan Türkeş, mitinge silahlı saldırı konusunda son durumu gözden geçiriyor, son emirleri veriyordu. Miting sabahına kadar evden otomobillerle silah taşındı. 1 Mayıs mitingine saldırıda başlarında 4 emekli albayın bulunduğu mavi g üniformalı MHP'liler önemli rol oynadılar. Kanlı saldırıda yaylım ateşini bunlar açtı.

Terörist çete lideri Türkeş'in katliamla ilgisi, MHP'li sanıkların mahkemelerde ~~yaptıkları~~ yaptıkları itiraflarla da doğrulandı. Ancak bu kanıtlar yok sayıldı ve ^{bu davada} Türkeş beraat ettirildi.

Katliam, ordunun, devletin istihbarat örgütünün, emniyet örgütünün çeşitli biçimlerde içinde yaraldığı bir çete tarafından örgütlenmişti. Bunlar 12 Eylül darbesinin koşullarını ta o yıllardan hazırlamakla görevliydi. ^{Başka} Kimlerdi bunlar?

Örneğin ~~MIT~~ MİT Müsteşarı durumundaki emekli general Hamza Gürgüç katliamda, önemli rol ~~oynamıştı~~ oynamıştı. Alana 10 noktadan ateş açanlar, MİT ~~elemanları~~ ^u elemanları, Gürgüç'ün emri ile alandan özel bir ekip tarafından ~~kaçırılıyorlardı~~ kaçırılıyorlardı. Taksim alanına Sular İdaresi üzerinden ateş ~~açanlara~~ ^{nanıl} açanların göz açıp kapayıncaya kadar

ortadan kaybolduklarını, Hamza Gürgüç iyi biliyor şüphesiz. Ancak bugüne kadar Gürgüç'ün yakasına ~~kimse~~ kanlı 1 Mayıs'ın hesabını sormak üzere kimse yapışmadı.

1 Mayıs ~~katliamının~~ katliamının sırrını taşıyanlardan biri de Orhan Kilercioğlu'dur . O dönemde Genelkurmay başkanı Semih Sancarı ^m özel sekreteri durumundaki bu kişi üzerinde taşıdığı ~~en~~ Albay üniformasıyla Kontrgerilla'nın önemli bir elemanı durumundaydı. Katliamı tertip edenlerin başında geliyordu. Şimdi Odalar Birliğinde görevli bulunuyor. ~~ve~~ Hakkında hiçbir soruşturma ~~yapılmamıştır~~ yürütülmedi.

Dönemin İstanbul Emniyet ^müdürü Nihat Kaner, katliamı yapanları iyi biliyordu. Kanlı şebeke içinde ^k Kaner'in görevi, katliamla ilgili gerçekleri saptırmak, gerçek suçluları gözlerden gizleyerek, 1 Mayıs alanında gözaltına alınan, işçileri, gençleri suçlu gibi göstermekti.

Yine o yıllarda Emniyet Genel müdürlüğü güvenlik dairesi başkanı olan eski bir provokatör Oktay Engin, 1 Mayıs katliamının tertipçileri arasındaydı. Alanla ilgili tüm güvenlik önlemleri, bu tarihi 6-7 Eylül olaylarının tertipçisine ~~verilmişti~~ bağlanmıştı.

Eski bir emniyetçi Mehmet Akzambak ise, şebekede, İnterkontinental Oteli'ndeki işleri yürütme görevi almıştı. Akzambak Otelin güvenlik sorumlusuydu. Otelde alana bakan bütün odalar boşaltılmış, 510 ve 713 numaralı odalar MİT ve Emniyet Müdürlüğü seflerine ayrı ^ılıştı. Kalanların isimleri saklı tutuluyordu. Ayrıca olaylardan kısa süre önce Oteli gelen ve olaylardan kısa ^usüre sonra ayrılan Amerikalıların kim ~~oldu~~ olduğu da sır olarak kalmıştı.

Bu kişilerin hiçbiri hakkında da dava açılmadı.

17

17

1 Mayıs katliamında ordu üst yönetiminde görevli kimi generallerin de önemli payı vardı. Ancak bugüne kadar katliamın bu yanı açıklığa kavuşturulamamıştır. 1 Mayıs katliamı üzerindeki karanlık perdenin tümüyle ^{kaldırılması} ortaya çıkartılması, sorumlularının kamuoyu önünde açık hesap vermesi ülkemizde demokrasinin gerçekten kurulabilmesi için büyük önem taşıyor. Böylesi karanlık tertiplerle demokrasiyi yoketmeye kalkışanların ~~silahla~~ ^{günyüzüne} çıkartılması demokrasi ödevidir. Bu başarıldığında, hem ~~halka~~ barışçı ~~iş~~ yığinsal gösterilere, istemlerini dile getirmek için alanlarda toplanan halka karşı hiçbir güç silah kullanmaya yeltenemeyecek, hem de ^{hiçbir kimse} böyle ~~karanlık~~ kanlı olaylarda gerçeği saptırıp halkı korkutamayacaktır.

— | —

① - DD, bu yazımızda, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Yusuf Özal'ın geçen ^{teslimat günleri de} ~~hafta içinde~~ ekonomik duruma ilişkin yaptığı bir açıklama üzerinde durmak istiyoruz.

Başbakan Özal'ın kardeşi Yusuf Özal, yaptığı açıklamada, geçen yıl içindeki kimi olumsuzluklara ^{teslimat etmeyle birlikte,} ~~değindikten sonra~~, bu olumsuzluklara rağmen, ^{kendi} ~~onun~~ deyimiyle, "bu şoklara rağmen", Türk ekonomisi ^{win} sağlam olduğunu, ~~ve şoklara dayanıklı olduğunu göstermiş~~ ^{öze nirdin-}

Yusuf Özal, ekonominin sağlamlığının göstergelerini ^{olardı,} ~~de sayıyor~~ açıklamasında ^{ve} 1986 yılında borçların zamanında ödendiğini, büyümenin yüzde 8'e yaklaştığını, ~~xx~~ enflasyonun düştüğünü ve ödemeler dengesi ~~inin~~ açığının azaldığını söylüyor.

Önce DPT Müsteşarı Yusuf Özal'ın ekonomideki büyümeyle ilişkin iddiasına değinelim. Sağ'dan sol'a kadar çeşitli görüşlere sahip olan birçok iktisatçı, politikacı büyüme ile ilgili olarak açıklanan rakamı kuşkuyla karşıladı. Ama bizzat DPT'nin kimi verileri dahi gerek hükümetin, gerekse Yusuf Özal'ın açıklamasını yalanlıyor.

Devlet Planlama Teşkilatının, yahi Yusuf Özal'ın başında bulunduğu kuruluşun bir araştırmasına göre geçen yıl içinde 101 temel malın 55'inin üretiminde artış olurken, 40'ının üretiminde ise azalma olmuş. DPT'ye ait bu veriler Mart ayının sonlarında gazetelerde yayımlandı. Ve şimdi sormak gerek; Temel malların yüzde 40'ının üretiminde azalma olurken, ~~büyüme~~ nasıl oluyor da büyüme yüzde 8 gibi rekor düzeyde gerçekleşiyor? Buna nasıl inanılabilir?

Yine DPT'nin aynı araştırmasına dayanarak ~~kesin hükme vardırı~~ 'et'i alalım. Kuşkusuz bir ürün tek başına büyüme açısından belirleyici ~~kesin hükme vardırı~~ olmaz, kesin hükme vardiır. Ama rekor düzeyde bir büyüme söz konusuysa, et gibi en temel gıda maddelerinden birinin üretiminde de bir artış olmalı, hiç olmazsa aynı kalmalı. Ama gelin görün ki, 1986 yılında et üretimi bir önceki yıla göre yüzde 22 azalmış. Ve bu rakam da DPT'ye ait.

İktisatçıların ve politikacıların bu konudaki görüşlerine gelelim. SHP Genel Sekreter Yardımcısı, İktisatçı Yakup Kepenek şunları söylüyor: "Büyümenin yüzde 8 olduğuna ilişkin açıklamaya inanmak saflıktan öte birşey olamaz. Özal'ın ekonomik modeli ihracata dayalıdır. Geçtiğimiz yılda ihracat düştüğüne göre, ki/bunu hükümet kendisi açıklıyor, Nasıl oluyor da düşük ihracat ortamında büyüme hızın-

da rekor kırılıyor? Kırılan birşey varsa o da sahtekarlık rekorudur."

DYP Genel Başkan Yardımcısı İsmail Heral da, büyümenin sadece sokak kaydırımlarında olduğunu söyledi. İsmail Heral, çok küçük olan büyüme payının, bütçeden belediyelere aktarılan ve kaldırımlara, asfaltlara harcanan paralarla sağlandığını, büyümeyle ilgili verilen rakama inanılamayacağını açıkladı.

2 Nisan tarihli Tercüman gazetesinde de iktisat profesörü Hatiboğlu'nun görüşleri yer aldı. Profesör Hatiboğlu'na göre de büyüme hiçbir zaman yüzde 4'ün üzerinde gerçekleşmiş olamaz.

Aslında Özal hükümetini, DPT Müsteşarı Yusuf Özal'ın açıklamalarını yalnızca muhalefet partileri, sağdan sola, geniş bir yelpazede vererek destekleyen veralen iktisatçıları yalanlamıyor. /Uluslararası mali-ekonomik kuru-

luşlar da yalanlıyor.

Bu ayın başlarında, kısa adı "O-i-si-di" olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün Türkiye ekonomisi üzerine yayınladığı bir rapor açıklandı. Ve bu rapor, Yusuf Özal'ın söylediklerini tek, tek yalanlıyor.

Yusuf Özal enflasyonun düşürüldüğünü söylerken O i si Di raporu enflasyonun yüksek düzeyde seyrettiğini açıklıyor.

Yusuf Özal, borçların zamanında ödendiğini söyleyerek övünürken, O i si di raporu artan dış borçlar nedeniyle Türkiye'nin kritik bir döneme girdiğini belirtiyor.

Yusuf Özal ödemeler dengesinin açığının azaldığını söylerken O i si di raporu bunun tersini, ödemeler dengesi açığının büyüdüğünü söylüyor ve tüm bu nedenlerden dolayı ekonominin kritik bir dönemde olduğuna dikkat çekiliyor.

geniş çevrelerce
DD, sanırız bu denli ~~şiddetli~~ yalanlanan, eleştirilere
uğrayan hiçbir hükümet, hükümete bağlı hiçbir kuruluş olmamıştı.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

20.4.87

SBKP Genel Sekreteri Mihail Gerbaçev, Nisan ayının ikinci haftasındaki Çekoslovakya gezisi sırasında, Prag kültür sarayında binlerce kişinin katıldığı bir mitingte ilgiyle izlenen bir konuşma yaptı. ~~Şimdi~~ Sizlere Gerbaçev yoldaşın bu kapsamlı konuşmasından, sosyalist sistem ve sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler konularına değindiği bölümün k biz özetini ~~sunuyoruz~~ ^{gösteriyor} hazırlandık, şimdi bunu sunuyoruz:

Mihail Gerbaçev, bu konu üzerine özetle şöyle dedi: (5. s. ten)

(Tahminen)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

(Mihail Gorbaçov'un 10 Nisan 1987 günü Prag'da düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmadan)

SB'nin
Mihail Gorbaçov, toplantıdakilere/kendi kaygıları ve planları hakkında bilgi vermek istediğini söyleyerek sözlerini şöyle sürdürdü:

* "Yenilenme fikri kendi kendine ortaya çıkmadı, toplumsal gelişmenin nesnel gidişinin bütünü ve ülkenin yakıcı gereklilikleri tarafından gündeme getirildi. Şöyle bir durum olabilir: İnsan büyük ve sağlam bir evde oturabilir, bu evin temeli sağlam, sütunları güvenilir olabilir. Ama ~~xixixix~~ aynı zamanda, bu evde bizim ~~xixixix~~ artık ~~xixixix~~ memnun etmeyen, artan gerekliliklerin ve ihtiyaçların gerisinde kalmış pekçok şey bulunabilir. Bu, küçük bir iki charımla giderilecek birşey değildir, ~~xixixix~~ tepeden tırnağa bir yeniden yapılandırılmaya girişmek gerekmektedir.

İşte biz de, sosyalizmin sağlam temellerin üzerinde, ekonomide ve politikada, tinsel alanda, parti çalışması stil ve yöntemlerinde yenilenmeye giriştik...

Sovyetler Birliğinin toplumsal/faaliyetin ~~xixixix~~ çeşitli alanlarında elde ettiği başarılar herkesçe biliniyor, ama bu başarıların gerisindeki sorunlar ve duraklama belirtileri iyice ~~dayanılmaz~~ ^{hemer} duruma geldi.

Bu sorunlar ve duraklama belirtileri 70'li yıllarda ortaya çıktılar.

Açıkça söylüyorum: ^{ülkemizde} ~~Rusya~~ keskin tezatlar oluştu : bir yandan çelik, hammaddeler, yakıt ve enerji üretiminde nicelik bakımından uzun zaman- ^{mış bulunuyoruz,}

dır eşi benzeri görülmeyen bir güce ~~ulaşırken~~, bir yandan da bu üretilenlerin savruk bir biçimde ve etkili ve verimli olmadan kullanılması yüzünden aynı maddelerin sıkıntısını ~~çektik~~ çekiyoruz; bir yandan

tahıl üretiminde dünyada en başta gelirken bir yandan da her yıl yem olarak kullanmak üzere milyonlarca ton tahıl satın almak zorunda

kalıyoruz; Sovyet biliminin başarıları, bu arada temel araştırmalar alanındaki başarıları herkesçe kabul ediliyor; bin kişi başına düşen

doktor ve yatak sayısı bakımından en yüksek sayı ~~i~~ bizde, buna karşılık sağlık hizmetlerinin kalitesinde önemli ~~eksiklikler~~ yetersizlikler var. Roketlerimiz ~~ş~~ışkırtıcı bir doğrulukla gidip Halley kuyrukluyl-

dışını buluyor ve uzayda Çoban Yıldızı ile buluşmağa gidiyor, bilim~~ın~~
sel^{alanında} mühendislik ve teknik alanlarındaki ~~bu~~ düşünce gelişmesinde
elde edilen bu utkulara karşıl ık, bilimin kazanımlarını ekonomiy~~e~~
yarar~~lan~~sağlayacak bir şekilde pratikte kullanma konusunda açık bir
gerilik var, basit ev araçlarında üzüntü verici/ ^{yetersizlikler} eksiklikler var.
^{iddia ettiği}

Bunların suçlusu hiç de, ideolojik karşıtlarımızın/ ~~xxxxxx~~ gibi,
sosyalist düzen değil, ülkenin yönetimindeki , sevk ve idaresindeki
~~xxxxxx~~ yanlış hesaplardır. Bunu partiye ve halka açıkça
söyledik, disiplinin ve daha üretici ve daha yaratıcı çalışma~~ğ~~
teşviğin gevşediğinden açıkça bahsettik.

Bize sık sık, eksikliklerin böylesine sert eleştirilmesinin ne
ölçüde ~~xxxxxx~~ yerinde olduğu ve bunun SSCB'nin ve bir bütün olarak
sosyalizmin saygınlığına zarar verip vermeyeceği soruluyor, ~~xxxxxx~~
bunu soranların arasında dostlarımız da var.

Sosyalizmin geliştirilmesinde , eleştiri ve özeleştiri olmadan
başarı ve ilerleme elde edilmeyeceğini sadece kitaplardan değil, aynı
zamanda kendi dev boyutlu deneyimlerimizden de biliyoruz. Ama ne yazık
ki bu akıllı^{ca} kurala pratikte her zaman uyulmadı. Gerçeği "sorunsuz"
olarak betimlemek bize pahalıya mal oldu: Söz ile eylem arasında bir
uçurum oluştu, bu ise toplumda pasifliğe ve/ ~~xxxxxx~~ ^{öne sürülen} belgelere inanılma-
masına yol açıyor. O ysa, sosyalizmi çekici kılacak olan, son tahlilde,
sözler değil, gerçek eylemlerdir. Kendi ihmal ve hatalarını dürüst
bir şekilde itiraf etmek ve bunları kökünden söküp atma kararlılığını
göstermek sosyalizmin saygınlığını arttı ^{maktan}, başka birşey ^{e yaramaz.} ~~değil~~

Şimdi çabalarımızı toplumsal mekanizmanın bütünüyle yeniden ör-
ne yöneltmiş ^{ne} ekstansif
gütlenmesi/ ~~xxxxxx~~ bulunuyoruz. Bu, ek ^{ekonomide} ~~xxxxxx~~ yöntem-
lerden entansif yöntemlere, en modern bilim ve tekniği temel alan
hızlandırılmış sosyal ekonomik ilerlemeye geçmek anlamına geliyor.
Politika alanında, geniş bir demo ^{krasinin} ~~xxxxxx~~ ve halkın özyöne-
timinin serpilmesi, bürokratlığın ve görevini kötüye kullanmanın sökü-
lüp atılması, sosyalist yasaların sağlamlaştırılması anlamına geliyor.

İdeolojik ve tinsel al ^{anda} bu, Marksist-Leninist teorinin

kalıpcılığa ve dogmatizme karşı bir karşılaşırlık olarak geliştirilmesi, daha yüksek moral ilkelerinin ve sosyalist ~~değerlerinin~~ değerlerin güçlendirilmesidir.

Tek kelimeyle söylemek gerekirse, gerek faaliyetlerimizin tümünün örgütlenmesinde, gerekse toplumsal bilinçte, insanların psikolojisinde ve dava karşısındaki tavırlarında köklü bir dönüm zorunludur. Ve bu dönüm, doğası gereği devrimcidir.

İnsanlığı ^{ki} n tarihinde en derin etkilere ^{mi?} ~~ayaratan~~ toplumsal devrimi yaşamış olan ve sosyalizmin kurulmuş olduğu bir ülkede devrimci değişikliklerden bahsetmek yerinde midir? Evet, benim kanımca böyle yapmak yerindedir ve cereyan etmekte olanı ^{asık} n özünü ~~yaşan~~ bir şekilde yansıtmaktadır."

Daha sonra Mihail Gorbacov Ekim Devrimiyle Rusya'da iktidarın burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin elinden alınıp kumanda ^{kolunun} başına proletaryanın ve en yoksul köylülerin geçtiğini, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılıp ~~xxxxxx~~ bunların halkın mülkiyetine geçirildiğini belirtti ve bu köklü değişikliklerin sonucunda oluşan toplumun / yeni sosyal ekonomik temelini bugün de sosyalizmin geliştirilmesinin sarsılmaz temeli olarak kaldığını hatırlatarak şunları söyledi:

" Ama, bu sürecin çerçevesi içersinde, toplumsal ilişkileri zaman zaman yenilemek, ya da Marks ve Engels tarafından bulunan tanınmış ~~xxxxxx~~ yasada belirtildiği gibi, bu ilişkileri üretici güçlerin gelişme düzeyiyle uyumlu kılmak zorunluluğu doğabilir ve doğmuştur da. İlkesel olarak bu görev sosyalizmde, sürekli olarak toplumsal ilişkilerin şu ya da bu yanının yetkinleştirilmesiyle yerine getirilir. Ama, ~~xxxxxx~~ ^e ~~xxxxxx~~ kıvamına gelmiş dönüşümlerin girişilmediği, tersine bunların savsaklandığı ve sorunların yığıldığı bir durumda daha radikal araçlara başvurulması ve devrimci yöntemlerle ^{izgörülməsi} ~~devranılması~~ gerekir.

V.İ.Lenin, bizim, sistemimizde ^{daha} / birçok ^{sık sık} ~~seyr~~ / rötüşler yapmamız, hatta / tepeden ^{seyr} tırnağa yeniden kurmamız gerekeceğini söylemişti. İşte şimdi bu işe girişmiş bulunuyoruz. Bu görevi yerine getirmemiz, sosyalizmin yaratıcı potansiyelini ^{daha} kapsamlı bir şekilde kullanıma sok ~~xxxx~~

mamızdan, toplumsal düzenimizi sağlamlaştırmamızdan başka bir anlama gelmez. Etrafımızda ^{boy atmakta} ~~varlığını~~ olan devrimci sürece komünistlerin partisinin yol gösterici/~~olarak~~ ^{lik} etmesi ve bütün Sovyet halkının, toplumun bütün sınıf ve katmanlarının bu ~~sürecin~~ sürece katılması ilkesel önem taşımaktadır.

Yenilenmenin sonul amacı, Sovyet insanlarına daha iyi bir yaşam sağlamak ve toplumun örgütlenmesinin ve sosyal adaletin daha üst biçimlerini uygulamaya sokmaktır. Bu, ulaşılabilir bir hedef midir? Biz buna hiç tereddüt etmeden, 'evet bu ulaşılabilir bir hedeftir' yanıtını veriyoruz. Bu, bir ütopya, bir fantezi değildir, soğukkanlılıkla yapılmış hesaplara ve derinlemesine düşünülmüş öngörülere dayanan tamamen gerçek bir plandır. Hakikaten muazzam olanaklara sahibiz. Burada söz konusu olan, şimdiye kadar yarım istim ve kimi zaman ^{bözukluklarla} ~~durumlarla~~ işlemiş olan toplumsal mekanizmaların tam sonuç ~~verir~~ bir duruma getirilmesidir, ortalığın gelişmemizi ~~engeller~~ yavaşlatan şeylerden temizlenmesi ve hızlanma sağlayan şeylerin kullanıma sokulmasıdır.

Peki, yenilenmeyi güvence altına alacak ve istenilen hızlanmayı sağlayacak olan itici güç nedir? Biz, bu itici gücü, sosyalist demokrasimizin daha da geliştirilmesi ^{nde} ~~görüyoruz~~ görüyoruz.

Aslında, SBKP MK Ocak Plenumu'nun ana anlamı, en son onurlu Sovyet emekçisine kadar en geniş yaratıcı insan yığınlarını ülkenin yönetilmesiyle ilgili doğrudan çalışmaya sokmaktır. Ancak, devlette tam bir yetkinleşmiş iktidara sahip olan ve kendisini ülkedeki, bölgedeki, şehirdeki ve her bir işletmedeki durumda evin efendisi olarak gören bir halk, yenilenmenin içerdiği o karmaşık ve çokyanlı görevleri yerine getirebilir. Ancak böyle bir halk Sovyet toplumunu sosyal, ekonomik, bilimsel-teknik ilerlemede yeni konumlara getirebilir.

Bu doğrultuda ilerlemenin ana yolları da saptanmıştır. Bunlar, temsili ve dolaysız demokrasinin bütün biçimlerinin geliştirilmesi, özyönetimin genel olarak genişletilmesi, çalışma kolektiflerinin, Sovyet'lerin ve toplumsal örgütlerin rolünün artırılması, kişi haklarıyla ilgili hukuksal ve ekonomik güvencelerin güçlendirilmesi, yasalık, açıklık ve halk denetimidir.

Yaşam kimi zaman planların dışına çıkıyor. Nitekim, henüz seçim sisteminde yapılacak değişiklikler üzerinde ilk çalışmalar yapılırken, pek çok parti örgütünde ve toplumsal örgütte, ~~işletmelerde, pek çok işletmelerde~~ işletmelerde, bilim adamları ve sanatçı kolektiflerinde yöneticiler yeni bir ~~tarzda~~ biçimde ve yeni usullerle seçilmeye başlandı bile. Böyle yapmaya emekçiler kendileri karar verdiler. Bunu selamlıyoruz.

Demokratikleşme sürecinin serpilip gelişmesi insanların inisiyatifinin ve yaratıcılığının gelişmesi için çok geniş olanaklar açıyor. Demokrasi koşullarında herkes kendisini geliştirme olanaklarına sahip olur.

Bunun yanı sıra, böyle bir demokratik hava, ağgözlülerin, aylakların, demagogların ve bürokratların keyfini kaçırıyor. Alkolizm, uyuşturucu kullanımı ve suç işleme gibi sosyal hastalıklara karşı mücadele keskinleşiyor. Demokratikleşme aynı zamanda, toplumun moral bakımından temizlenmesi ve moral sağlığına yeniden kavuşması demektir."

Mihail Gorbacov daha sonra Sovyet ekonomisinin etkili ve verimli kılınması ve ekonomiyi yönetme sorunları üzerinde durarak, bundan sonraki SBKP MK Plenumunun bu sorunlara ayrılacağını belirtti ve sözlerini şöyle sürdürdü:

"Daha henüz ilk adımları attığımızın ve asıl zor olanın/önümüzde durduğunun ~~bilinmesi~~ çok açık bilincindeyiz. Biz, yaşamın önümüze çıkarttığı bütün sorunlara kesin cevaplar bulduğumuz kanısında değiliz. Herhangi birisini bizi kopya etme çağrısında ise hiç mi hiç bulunmuyoruz. Her sosyalist ülkenin kendi özgül koşulları vardır. Kardeş partiler politik çizgilerini çizerken ulusal koşulları hesaba katıyorlar. Kaldı ki, şu anda Sovyetler Birliğinde en öne çıkmış olan bazı sorunlar başka sosyalist ülkelerde çözülmüştür ya da kendi tarzlarında çözülmektedir..

Ama yine de, Sovyetler Birliğinde başlatılan yenilenmenin sosyalizmin en ~~derin~~ derinde yatan özüne ve toplumsal ilerlemenin olmazsa olmaz gerekliliklerine uygun düştüğü kanısında olduğumuzu söylemizlik etmiyoruz. Politikamızın dostlarımızdan ve bağlaşıklarımızdan ~~anla~~

gördüğü destek bizim SBKP 27.Kongresi ve MK Ocak Plenumunda saptanan görevleri gerçekleştirme konusundaki kararlılığımızı kat kat güçlendiriyor. Bu desteğe ~~çok~~ değer ~~ver~~ veriyoruz...

Batıdaki politik çevreler, bizdeki yenilenme üzerine oyun oynamaktan, zayıf bir Sovyetler Birliğinin mi yoksa güçlü bir Sovyetler Birliğinin mi, onların ölçülerine göre tam demokratik bir Sovyetler Birliğinin mi yoksa pek demokratik ~~mi~~ olmayan bir Sovyetler Birliğinin mi kendileri için daha elverişli olacağını tartışmaktan geri kalmıyorlar. Bazıları, planlarımızın gerçekleştirilebilirliği konusunda kuşku ^{bu konuda} tohumları ekmek ya da/spekülasyonlar yaparak sosyalist dünyada görüş ayrılıklarına yol açmak için çaba sarfediyor. Her soydan oportünist, yenilenmenin amaçlarını kendine göre yorumlamaya ve göze girmeye çalışıyor.

Bütün bunları görmeliyiz. Ama, ideolojik karıştırmamızın çevirdiği dalaveralara bakıp da sosyalist toplumu yetkinleştirmekten vazgeçmemeliyiz!...."

Gorbaçov yoldaş daha sonra sosyalist ülkeler arası işbirliği sorunlarını ele alarak şöyle dedi:

"Geçmişte ortaya çıkmış olan işbirliği biçim ve yöntemlerinin çoğu günümüzün olanaklarına ve gerekliliklerine uymamaktadır. Bir dünya sistemi olarak sosyalizmin ortaya ~~çıkması~~ çıkması döneminin sona erdiği söylenebilir. Artık yeni bir aşama başlamıştır. Bu aşama, ~~ülkelerimiz~~ ⁿ ülkelerimiz arasındaki karşılıklı ilişkiler sisteminin bütünü/niteliksel bakımdan yeni bir düzeye yükseltilmesini gerekli kılıyor.

Bu konuda en ^{çıkan} ~~ön~~ ^(alınması gereken) ~~ön~~ plandaki ~~gözetim~~ ^{gözönüne} nedir? En ~~ön~~ ^{ilkeler} ~~ilkeler~~ hangileridir?

Herşeyden önce, sosyalizm ülkeleri arasındaki politik ilişkiler sisteminin bütünü'nün tutarlı bir şekilde, eşit haklılık ve karşılıklı dayanabileceğini ve sorumluluğa/dayanması gerektiğini çıkış noktası olarak alıyoruz. Sosyalist dünyada özel bir konuma sahip olmak istemeğe kimsenin hakkı yoktur. Her partinin ~~kendi~~ bağımsız olması, kendi halkına karşı

Ulusal emeğin ürünlerinin eşdeğerli değişimi sosyalizmin doğasına tamamen uymaktadır. Bu, entegrasyonunun doğal temelini oluşturmaktadır. Ama bunun yanı sıra, toplum düzenimizin enternasyonalist niteliği, daha az gelişmiş ülkelere, bunların sosyalist işbölümüne daha güçlü bir şekilde katılma-
malarının çıkarları düşünülerek ve son tahlilde ekonomik gelişme düzeylerinin eşitlenmesinin çıkarları düşünülerek yardımcı olunmasını şart koşuyor. ...

Lenin'in, çokyanlı olarak gelişmiş bir sosyalizme ancak herbiri tekyanlı olan bir dizi girişim sonucunda varılabileceğine dair sözleri meşhurdur. Tarihsele açıdan bakıldığında, dünya sosyalist sisteminin ortaya çıkmasının ilk ~~şekillerinde~~ evresinde Sovyetler Birliği sosyalist kuruculuk deneyimine sahip tek ülkeydi. Doğal olarak bu deneyimler ölçü olarak alındı. Bugün ise, çok sayıda kardeş ülke zengin bir sosyalist gelişme tarihini yaşamış durumdadırlar, bu gelişme sırasında özgül biçimler~~er~~ ve kendi ~~şekilleri~~ saptadıkları çözümlere başvurmuşlardır. Gerçek hiçbir partinin tekeline değildir. Ve kuşkusuz ki hepsi de, sosyalist dünyada meydana gelmiş olan ve ~~bu~~ değer taşıyan herşeyden, kendi ülkelerinin koşullarını göz önünde tutarak, yararlanmaya derin bir ilgi ~~duymaktadırlar~~ göstermektedirler.

Bugün, iktidarda olan bir komünist partisinin ne ölçüde ciddi çalıştığı~~xxx~~ konusunda güvenilir bir ölçütün, o ~~xxxxxxx~~ Partinin sadece kendi deneyimleriyle olan ilişkisi değil, aynı zamanda dostlarının deneyimleriyle olan ilişkisi olduğu söylenebilir. Bu deneyimlerin ~~xxxxxx~~ değeri konusunda ise bir kıstasımız vardır, o da toplumsal politika pratiğidir, sosyal ekonomik gelişme sonuçlarıdır, sosyalizmin gerçekten güçlendirilmesidir."

Mihail Gorbaçov, konuşmasının bundan sonraki kısmında, uluslararası politika sorunlarını ele aldı, Avrupa'daki operatif-taktik roket~~leri~~lerin sayısının indirilmesi görüşmelerinin başlatılması, Helsinki Sonuç Belgesinde imzası bulunan ülkelerin dışişleri bakanlarının toplanarak taktik nükleer silahların, silahlı kuvvetlerin ve konvansiyonel silahların indirilmesi konularını görüşmelerini önerdi, Sovyetler Birliğinin kimyasal silah üretimini durdurmuş olduğunu ~~xxxxxxx~~ ve kendi sınırları dışında kimyasal silah bulundurmadığını, ~~xxxxxxx~~ Sovyetler Birliğinde varolan kimyasal silahları imha etmek için ^{de} özel bir fabrikanın yapımına başlandığını açıkladı, uluslararası sorunlarda ^{ya} yeni düşüncenin * Atlantik'ten Ural'lara kadar bütün Avrupa için taşıdığı önemin üzerinde durdu. Gorbaçov yoldaş konuşmasında ayrıca, Avrupa ve bütün dünya ülkelerini terörizm, suç işleme, uyuşturucu madde alışkanlığı ve AIDS hastalığı gibi bütün insan uygarlığını tehdit eden bozukluklara karşı birlikte çaba göstermeğe çağırdı.